

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Socijaldemokrati

U Zagrebu, 17. ožujka 2022. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: amandmani na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z. br. 260

Temeljem članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z. br. 260, podnosimo sljedeće amandmane:

Amandman I.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 2. točka f) mijenja se i glasi:

“f) kinoulaznice, ulaznice za koncerte, zabavne parkove, sportska događanja i kulturna događanja osim onih iz članka 39. stavka 1. točke n) ovoga Zakona,”

Obrazloženje

Članak 38. stavak 2. točka f):

O značaju porezne politike snižene stope PDV-a i odražavanju iste na turistički sektor i cjelokupno gospodarstvo države govore statistički podaci iz zemlje i inozemstva. Naime, snižavanje stope PDV-a na turizam i ugostiteljstvo u Hrvatskoj 2013. godine (na 10%) urodilo je najintenzivnijim porastom investicija i zapošljavanja u turizmu od hrvatske neovisnosti. Hrvatski turizam vođen je željom stvaranja nezaboravnog i inspirirajućeg doživljaja za gosta, koji doživljaj zahtijeva mnogo više od klasičnog sunca i mora. U stvaranju takvog doživljaja sudjeluju mnogi akteri i elementi, od posebnosti lokaliteta i prirodnih ljepota, ponude smještaja, ljubaznog osoblja, jedinstvenog gastro svijeta, pa sve do raznih dodatnih sadržaja koji upotpunjuju boravak gosta. Jedan od značajnijih pratećih sadržaja našeg turizma jesu zasigurno zabavni parkovi, s naglaskom na vodene (aqua) parkove. Navedeni parkovi čine značajnu atrakciju pojedine turističke destinacije, koji tijekom sezone privlače veliki broj posjetitelja te predstavljaju motiv posjeta određenog mjesta. Obzirom se radi o atrakcijama na otvorenom, meteorološki uvjeti definitivno diktiraju mogućnost rada zabavnih parkova. Osim toga, sezona rada parkova ograničena je na topla razdoblja tzv. „špice sezone“ što predstavlja otprilike četvrtinu dana u kalendarskoj godini. Treći ograničavajući faktor predstavlja broj karata koje pojedini park može prodati na dnevnoj razini. Naime, iz sigurnosnih razloga te kako bi boravak gosta bio što ugodniji, bez gužvi i čekanja prilikom korištenja atrakcija, parkovi moraju definirati maksimalan broj karata koje će biti prodane na dnevnoj razini, neovisno o eventualnoj većoj potražnji. Sukladno svemu navedenom, jasno je da kod poslovanja zabavnih parkova ne postoji značajniji manevarski prostor u rukama poduzetnika koji bi omogućavao njihov nesmetan rast i razvoj. Upravo iz tog razloga priliku vidimo u

smanjenju stope PDV-a (5%) na ulaznice (karte) za zabavne parkove, koje čine njihov glavni prihod. Predložena snižena stopa PDV-a primjenjuje se diljem Europske unije, u turističkim zemljama poput Austrije (10%), Belgije (6%), Cipra (5%), Češke (15%), Grčke (13%), Irske (9%), Luksemburga (3%), Nizozemske (6%), Poljske (8%), te nama susjedne Slovenije (8,5%). Temelj opisane fiskalne politike pronalazimo i u normama Europske unije, točnije u Direktivi Vijeća 2006/112/EEZ od 28. studenog 2006. godine o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, koja navodi da se snižene stope PDV-a mogu primijeniti na prodaju ulaznica za priredbe, kazališta, cirkuse, sajmove, zabavne parkove, koncerte, muzeje, zoološke vrtove, kina, izložbe i slične kulturne priredbe i sadržaje, o čemu svaka država članica samostalno odlučuje. Navedeno bi izravno utjecalo na povećanje posjećenosti i potrošnje, novo zapošljavanje radnika, kao i obogaćivanje sadržaja turističkog odredišta. U konačnici, efekti takvog smanjenja osjetili bi se na razini cjelokupnog turističkog sektora, kao važnog generatora hrvatskog gospodarstva.

Amandman II.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 2. točka k) mijenja se i glasi:

„k) isporuku živih životinja: goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva, pčela (paketnih rojeva, pčelinjih zajednica u košnicama i matica pčela),”

Obrazloženje

Članak 38. stavak 2. točka k):

Ukazujemo na neujednačenu primjenu snižene stope PDV-a za isporuku živih životinja, posebice u odnosu na isporuku pčela. Naime, 2019. godine smanjena je stopa PDV-a na 13% za isporuku živih životinja. Međutim, predmetnom izmjenom odnosno smanjenom stopom PDV-a nije obuhvaćena isporuka pčela. Slijedom navedenog, predlažemo da se usklade stope PDV-a na svu stoku, na način da se smanjena stopa PDV-a od 5% primjenjuje i na isporuku pčela (paketnih rojeva, pčelinjih zajednica u košnicama i matica pčela).

Amandman III.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 2. točke l) i m) mijenjaju se i glase:

„l) isporuku svježeg ili rashlađenog mesa, jestivih klaoničkih proizvoda, trajnih i polutrajnih proizvoda od: goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva,

m) isporuku svježih, rashlađenih, trajnih i polutrajnih kobasica i sličnih proizvoda od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi,“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 2. točke l) i m):

Mišljenja smo da se problem konkurentnosti mesne industrije, neće riješiti dok se visina PDV-a na meso i mesne prerađevine (tarifni broj 1601 i 1602) ne izjednači sa ostalim

zemljama članicama EU, a posebice sa susjednima. S obzirom da velika većina stanovnika Republike Hrvatske živi u pograničnom području (30-ak km od neke granice) od presudnog utjecaja na našu konkurentnost ima npr. činjenica da je PDV na svježe meso u Mađarskoj 5%, u Sloveniji 8,5% i na meso i mesne prerađevine, a u Italiji 10%.

Amandman IV.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 2. točke o) i p) mijenjaju se i glase:

„o) isporuku svježe, zamrznute ili rashlađene ribe, mekušaca i ostalih vodenih beskralježnjaka,

p) isporuku svježih, zamrznutih ili rashlađenih rakova: jastoga, hlapova, škampa, kozica,“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 2. točke o) i p):

Ovom odredbom predloženo je smanjenje PDV-a s 13% na 5% samo za svježu ribu, a PDV na zamrznutu ribu i dalje ostaje 25%. Smatramo ovakvo rješenje nelogičnim iz sljedećih razloga, svježa riba je ionako zbog svoje naravi nedostupna većini stanovnika Hrvatske, pogotovo u manjim sredinama, za smrzavanje, kao i za čuvanje zamrznute ribe potreban je znatan utrošak energije, što u ovim vremenima rasta cijena energije istu dodatno poskupljuje, ukoliko bi se prihvatilo ovo rješenje, zamrznuta riba bi isključivo zbog razlike PDV-a bila skuplja za najmanje 20% što smatramo neprihvatljivim. Zamrznuta riba, iako zdrava i dostupna tijekom čitave godine u svim prodajnim mjestima u Republici Hrvatskoj, zbog svoje bitno veće cijene postaje nedostupna većem dijelu potrošača, ako prodajemo primjerice svježu srdelu tada je kupac plaća s 5% PDV-a, a kada tu istu svježu srdelu zamrznemo i zapakiramo kako bi ista bila dostupna i u ruralnim mjestima gdje nema dostupne svježe ribe tada tu istu, sada zamrznutu srdelu kupac plaća s 25% PDV-a, odnosno najmanje 20% više, što je nelogično. Slijedom navedenog predlažemo da se PDV na zamrznutu ribu smanji s 25% na 13% i na taj način barem djelomično otkloni ova nelogičnost.

Amandman V.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 2. točka v) mijenja se i glasi:

„v) gnojiva i pesticide, druge agrokemijske proizvode te veterinarsko-medicinske proizvode koji se primjenjuju u pčelarstvu,“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 2. točka v):

Želimo ukazati na neujednačenu primjenu snižene stope PDV-a kod primjene veterinarsko-medicinskih proizvoda (dalje: VMP), koji se koriste u pčelarstvu. Naime, PDV na VMP iz skupine insekticida obračunava i plaća po stopi od 13%, dok se PDV na VMP iz skupine koja se koristi u ekološkoj proizvodnji obračunava i plaća po stopi od 25%. Stoga, ujednačavanjem stope PDV na sve VMP osigurala bi se veća dostupnost VMP pojedinom pčelaru, a samim

time i veća stvarna primjena VMP, čime bi se utjecalo na smanjenje zimskih gubitaka pčelinjih zajednica i postigla bolja zaštita pčela, a što je i svrha VMP. Slijedom navedenog, predlažemo usklađivanje stope PDV na VMP, na način da se smanjena stopa PDV-a od 5% primjenjuje na sve VMP koji se primjenjuju u pčelarstvu.

Amandman VI.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. stavak 2. iza točke z) dodaju se nove točke za), zb) i zc) koje glase:

„za) fotonaponske ploče i opremu za solarne elektrane,

zb) dizalice topline i opremu za sustave grijanja koji crpe toplinu iz vode, zemlje ili zraka,

zc) menstrualne potrepštine.“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 2. točke za), zb) i zc):

Kako je jedan od osnovnih razloga donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost ublažavanje udara na standard građana uzrokovan poskupljenjem plina i struje, smatramo da predloženi amandman u odnosu na predložene točke za) i zb) može uvelike pomoći tom cilju. Tim više što predloženo smanjenje PDV-a na fotonaponske ploče i opremu za solarne elektrane te dizalice topline i opremu za sustave grijanja koji crpe toplinu iz vode, zemlje ili zraka ne da samo kratkoročno djeluje na smanjenje udara na standard građana nego dugoročno olakšava pristup građanima energiji i čini ih energetski neovisnima.

Također, u svjetlu aktualnih događanja i rata u Ukrajini te dugoročno otežanih uvjeta dobave plina i nafte, ova mjera može imati dugoročan kompenzacijski učinak kako u odnosu na moguće nestašice energenata u budućnosti tako i na buduće cjenovne udare te će imati učinak na manju ovisnost Republike Hrvatske o uvezenim energentima, što se u ovom trenutku nameće kao strateški nacionalni interes.

Ugradnja fotonaponskih ploča i dizalica topline je predmet poticaja energetske obnove, no sredstva koja se daju individualnim korisnicima su ograničena i daleko su manja od iznosa PDV-a koji se prikupi prodajom te opreme. Čak štoviše, PDV koji se plaća na tu opremu je uvelike ograničavajući element nabavke te opreme od strane građana i utječe na smanjenu nabavku te opreme na štetu građana, ali i na štetu nacionalnih interesa Republike Hrvatske.

To pogotovo ako se zna da se poticaji za nabavu ne daju u slučajevima novogradnje već samo u slučajevima energetske obnove starih objekata. Tako sada mnogi novi objekti koji se grade nemaju ekološke sustave solarnih elektrana i toplinskih pumpi koji su još uvijek cjenovno neisplativi u odnosu na klasične „prljave“ tehnologije. Takva praksa utječe negativno ne samo na energetsku neovisnost Republike Hrvatske i protivna je interesu građana, nego ima i velik negativan učinak na okoliš zbog izbacivanja u okoliš novih emisija CO₂ iz novih građevina.

Smanjenje PDV-a na navedenu opremu poništilo bi u velikoj mjeri navedene negativne efekte i imalo bi dugoročan pozitivan učinak na inflatorne pritiske, na lakše podnošenje povišenja

cijene energenata, na smanjenje energetske ovisnosti Republike Hrvatske i na smanjenje emisije CO2.

Vezano za menstrualne potrepštine, predloženu točku zc), ističemo da spadaju u osnovne životne potrepštine zbog čega smatramo da je potrebno uvesti sniženu stopu PDV-a od 5% na isporuku istih. Također, mnoge europske zemlje uvele su manju stopu na ženske higijenske potrepštine, a u siječnju 2019. godine, Europski parlament je usvojio rezoluciju o ravnopravnosti spolova i politikama oporezivanja u Europskoj uniji, kojom su zemlje članice, među ostalim, pozvane da higijenske ženske potrepštine izuzmu iz plaćanja PDV-a.

Amandman VII.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 3. točka d) briše se.

Obrazloženje

Članak 38. stavak 3. točka d):

Budući da Amandmanom VI., između ostalog, predlažemo da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi od 5% na isporuke menstrualnih potrepština, predlažemo brisati navedenu točku d) u članku 7. kojim se mijenja članak 38. stavak 3.

Amandman VIII.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 3. iza točke l) dodaje se nova točka m) koja glasi:

„m) usluge javnog cestovnog prijevoza putnika u unutarnjem prometu i prijevoza u međunarodnom prometu,“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 3. točka m):

Porez na dodanu vrijednost obračunava se na usluge cestovnog prijevoza putnika i to u iznosu 25% bez iznimke. Republika Hrvatska ima najvišu stopu PDV-a koja se obračunava na usluge cestovnog prijevoza od svih država članica Europske unije, osim Republike Mađarske koja ima višu stopu od Republike Hrvatske, ali samo na usluge nacionalnog prijevoza. Veliki broj država članica ima nultu stopu, posebno kada se radi o prijevozu unutar zajednice i međunarodnom prijevozu. Isto znatno smanjuje konkurentnost hrvatskih prijevoznika. Stoga se predlaže ovakva izmjena na način da se za usluge javnog cestovnog prijevoza putnika na području Republike Hrvatske i u nacionalnom i u međunarodnom prometu propiše snižena stopa PDV-a u iznosu od 13%. Nadalje, želimo naglasiti da je djelatnost cestovnog prijevoza putnika jedna od najpogođenijih djelatnosti zbog pandemije koronavirusa. Posebno naglašavamo nezavidnu situaciju prijevoznika koji obavljaju samo povremeni cestovni prijevoz putnika kojima je najviše narušena gospodarska aktivnost zbog ograničenja putovanja (turistička putovanja, izleti, ekskurzije) još od početka pandemije.

Amandman IX.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 3. točka g) mijenja se i glasi:

„g) isporuku prirodnog plina do drugog isporučitelja ili krajnjeg korisnika, uključujući naknade vezane uz tu isporuku te isporuku grijanja iz toplinskih stanica,“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 3. točka g):

Isporuka prirodnog plina ima vezane troškove isporuke – fiksnu mjesečnu naknadu, ugovoreni fiksni trošak transporta kao i trošarinu za plin za poslovnu odnosno neposlovnu uporabu, a koji troškovi koreliraju sa isporukom električne energije 2. Izmjenom točke g) prema prijedlogu gore je jasnije za isporučitelje prirodnog plina, distributere i opskrbljivače, da je cjelovita usluga isporuke plina oporeziva novom stopom sa svim vezanim naknadama isporuke prirodnog plina.

Amandman X.

U članku 7. kojim se mijenja članak 38. u stavku 3. točka l) mijenja se i glasi:

„l) usluge pripremanja hrane i obavljanje usluga prehrane u ugostiteljskim objektima te pripremanje i usluživanje bezalkoholnih pića i napitaka, vina i piva u tim objektima u skladu s posebnim propisima.“

Obrazloženje

Članak 38. stavak 3. točka l):

Od 1. siječnja 2013. godine, PDV se, uz usluge smještaja, plaćao po stopi od 10% i na usluge pripremanja hrane i obavljanje usluga prehrane u ugostiteljskim objektima, te pripremanje i usluživanje bezalkoholnih pića i napitaka, vina i piva u tim objektima.

Takva stopa PDV-a imala je multiplikativan učinak za proračun jer se povećala naplata poreza, povećala se stopa zaposlenosti i razina investicija. Također, to je omogućavalo poduzetnicima koji se bave ugostiteljskom djelatnošću da mogu lakše planirati svoje investicijske aktivnosti i imati normalan povrat na investicije, dakle, to je bilo blagotvorno za cijeli ugostiteljski sektor.

No, ta je stopa izmjenama i dopunama novog Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“, broj 99/13 i 148/13) od 1. siječnja 2014. godine, povećana na 13% u sklopu tadašnjeg općeg povećanja međustopa PDV-a, ali je i dalje ostala važiti i za smještaj i za ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića („Narodne novine“, broj 148/13).

Od 1. siječnja 2017. godine, Vlada premijera Plenkovića uvela je stopu PDV-a na ugostiteljske usluge (vanpansionske) od 25%, što je ugostitelje učinilo nekonkurentnim.

Ideja je da se predloženom stopom PDV-a od 13% na ugostiteljske usluge poboljša naplata, da se smanje poskupljenja i udar na standard građana te da se istodobno smanje troškovi poduzetnicima u vrijeme pandemije, rata u Ukrajini i ekonomske krize. Isto tako, ovakvim prijedlogom povećale bi se investicijske aktivnosti u ugostiteljstvu koji je vodeći sektor u turizmu, što podupiru i predstavnici udruga ugostitelja s naglaskom da bi se na ovaj način stopa PDV-a izjednačila s onom u restoranima.

PREDSJEDNICA KLUBA

Ivana Posavec Krivec, prof.

